

Ю. В. Подмешальська,
к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Запорізький національний університет, м. Запоріжжя
ORCID ID: 0000-0001-6353-4542

К. Ю. Понякіна,
магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Запорізький національний університет, м. Запоріжжя
ORCID ID: 0000-0003-4359-0752

DOI: 10.32702/2306-6814.2020.23.64

ОБЛІК ТА АУДИТ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Yu. Podmeshalska,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor
of the Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit, Zaporizhzhia National University
K. Poniakina,
Master's student of the Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit, Zaporizhzhia National University

ACCOUNTING AND AUDIT OF PRODUCTION COSTS AT THE ENTERPRISE

Технологічний процес обліку виробничих витрат складається з певних елементів процесу, без визначення яких неможливо створити ефективну систему бухгалтерського обліку виробничих витрат. У статті визначено елементи технологічного процесу обліку виробничих витрат, які мають важливе значення для ефективної організації бухгалтерського обліку виробничих витрат у поєднанні з управлінським обліком. Аналіз елементів технологічного процесу обліку виробничих витрат дозволить визначити проблемні питання обліку, а управлінський персонал буде мати змогу визначити джерела необхідної інформації для управління виробничими витратами.

В обліку завжди виникає потреба коректного збору, узагальнення, обробки, інтерпретації інформації для потреб управлінського персоналу. Для цього використовують різні форми документів — відомості, акти, довідки, довідки — розрахунки та інші. Відповідно до об'єктів обліку виробничих витрат, узагальнення інформації можливо оформити різними формами документів. В статті запропонована Відомість узагальнення облікової інформації про виробничі витрати, яка побудована на узагальненні інформації за елементами виробничої собівартості готової продукції.

Для визначення фактичної вартості використаних матеріалів існує типова форма № В-1 "Звіт про використання матеріалів у виробництві". Аналіз форми та змісту Звіту виявив, що: Звіт переважно відображає інформацію про рух матеріалів, містить 28 граф та потребує значного часу для його заповнення. В статті запропоновано складати Акт використаних матеріалів, який простий в оформленні, містить тільки корисну інформацію, а саме: фактичну вартість використаних матеріалів. Основне призначення запропонованої системи узагальнення облікової інформації виробничих витрат — це контроль за достовірністю визначення фактичних виробничих витрат за звітний період.

Для посилення контролю за використанням виробничих витрат, як свідчить практика, доцільно час від часу проводити якісний аудит виробничих витрат. У статті запропоновано Програму аудиту виробничих витрат та розроблені відповідно до аудиторських процедур форми робочих документів.

Запропоновані методологічні аспекти організації бухгалтерського обліку та аудиту виробничих витрат можуть бути використані для розробки методологічного забезпечення бухгалтерського обліку та аудиту виробничих витрат та в практичній діяльності суб'єктами господарювання та аудиторами.

The technological process of accounting for production costs consists of certain elements of the process, without the definition of which it is impossible to create an effective system of accounting for production costs. The article identifies the elements of the technological process of accounting for production costs, which are important for the effective organization of accounting for production costs in combination with management accounting.

Analysis of the elements of the technological process of accounting for production costs will identify problematic issues of accounting, and management staff will be able to identify sources of information needed to manage production costs.

In accounting there is always a need for correct collection, generalization, processing, interpretation of information for the needs of management staff. To do this, use various forms of documents — information, acts, certificates, certificates, calculations and others. According to the objects of accounting for production costs, the generalization of information can be made in various forms of documents. The article proposes a statement of generalization of accounting information on production costs, which is based on the generalization of information on the elements of the production cost of finished products.

To determine the actual cost of materials used, there is a standard form № B-1 "Report on the use of materials in production". Analysis of the form and content of the Report revealed that: The report mainly displays information on the movement of materials, contains 28 columns and requires considerable time to complete it. In the article it is offered to make the Act of the used materials which is simple in registration, contains only useful information, namely: actual cost of the used materials. The main purpose of the proposed system of generalization of accounting information of production costs — is to control the accuracy of determining the actual production costs for the reporting period.

To strengthen control over the use of production costs, as practice shows, it is advisable from time to time to conduct a quality audit of production costs. The article proposes a program of audit of production costs and developed in accordance with the audit procedures of the forms of working documents.

The proposed methodological aspects of the organization of accounting and audit of production costs can be used to develop methodological support for accounting and audit of production costs and in practice by business entities and auditors.

Ключові слова: виробничі витрати, первинні документи, синтетичний облік, аналітичний облік, аналітичні відомості, аудит, програма аудиту, робочі документи.

Key words: production costs, primary documents, synthetic accounting, analytical accounting, analytical information, audit, audit program, working documents.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Облік виробничих витрат одна зі складних і трудомістких ділянок обліку, яка не має достатнього методичного, документального забезпечення, при цьому також має багато проблемних питань, вирішення яких повинно позначитися на підвищенні ефективності організації обліку витрат, на оптимізації інформаційних потоків між бухгалтерським та управлінським обліком. Для налагодження інформаційних потоків, підвищення якості їх документального забезпечення необхідно удосконалювати організацію обліку виробничих витрат на підприємстві.

Як сам процес обліку виробничих витрат, так й процес аудиту виробничих витрат є дуже змістовним, трудомістким та таким, що включає в себе багато проблемних, спірних питань та відповідно потребує їх розв'язання, доопрацювання та удосконалення. Оскільки на сьогодні аудит в Україні знаходиться на стадії становлення та розвитку, тому потребує формування та удосконалення методологічного забезпечення, що позначиться на якості та ефективності його проведення як загалом, так й аудиті виробничих витрат.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідження питань обліку та аудиту виробничих витрат постійно проводять відомі науковці та фахівці, серед яких: Ф.Ф. Бутинець, Н.М. Ткаченко, В.С. Руд-

ницький, О.Ю. Редько, Б.Ф. Усач, Л.П. Кулаковська, А.П. Макаренко, М.В. Кужельний, Н.І. Дорош, М.О. Ніконович, С.Д. Лучик та інші. Їх роботи є змістовними та мають практичну спрямованість, але при цьому залишається коло питань щодо обліку та аудиту виробничих витрат, які потребують доопрацювання, уточнення, розробки, дослідження в контексті вивчення міжнародного досвіду.

МЕТА СТАТТІ

Мета статті — визначення теоретичних та практичних аспектів методологічного забезпечення обліку та аудиту виробничих витрат.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

У сучасних умовах розвитку бізнесу, підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання залежить від ефективності управління виробничими витратами. Ефективність діяльності, в свою чергу, залежить від забезпечення достовірною та оперативною інформацією про виробничі витрати. Інформаційне забезпечення обліку виробничих витрат входить до загальної інформаційної системи бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання та повинна розглядатися як одна із важливіших інформаційних систем.

Мета інформаційної системи бухгалтерського обліку виробничих витрат — надання якісної інформації

Об'єкти обліку виробничих витрат			
Відповідно до:			
П(С)БО 16 «Витрати» елементи обліку операційних витрат		Наказу про облікову політику елементи обліку виробничих витрат	
Елементи обліку виробничих витрат			
- прямі матеріальні витрати			
- прямі витрати на оплату праці			
- інші прямі витрати			
- змінні, постійні розподілені загальновиробничі витрати			
Наказу про облікову політику			
об'єкти обліку			
за статтями калькуляції	за видами, групами готової продукції	за центрами відповідальності	за іншими ознаками

Рис. 1. Об'єкти обліку виробничих витрат

про достовірність визначених фактичних виробничих витратах за звітний період. Основним завданням є визначення достовірності фактичних виробничих витрат та надання управлінському персоналу якісної, повної, оперативної інформації про виробничі витрати.

Відповідно до мети і завдань інформаційної системи обліку виробничих витрат необхідно створити ефективну систему бухгалтерського обліку виробничих вит-

рат. Ефективність системи обліку виробничих витрат розпочинається з визначення об'єктів обліку виробничих витрат. Суб'єкти господарювання відповідно до умов ведення бізнесу, визначають об'єкти обліку, наприклад, за елементами операційних витрат; статтями калькуляції; за місцем виникнення виробничих витрат; за видами, групами готової продукції або за іншими критеріями відповідно до чинного законодавства.

рат. Ефективність системи обліку виробничих витрат залежить від ряду факторів, основними з яких є: дотримання законодавчо-нормативних вимог визначення, визнання, оцінки виробничих витрат; номенклатура синтетичних і аналітичних рахунків; визначення первинних документів обліку виробничих витрат; документальне забезпечення відображення інформації в обліку; узагальнення інформації на дату фінансової звітності.

Організація бухгалтерського

Елементи виробничих витрат				
Прямі матеріальні витрати	Прямі витрати на оплату праці	Інші прямі витрати	Загальновиробничі витрати	
			змінні розподілені	постійні розподілені
Первинні документи обліку прямих виробничих витрат				
Типові форми, розроблені самостійно	Табелі обліку робочого часу, розрахункова відомість	Відомість нарахування амортизації, довідка-розрахунок	Довідка-розрахунок	
Об'єкти обліку виробничих витрат				
Види, групи готової продукції	Статті калькуляції	Центри відповідальності	За іншими ознаками	
Основний рахунок 23 «Виробництво» для узагальнення інформації про виробничі витрати				
Робочий план рахунків				
Синтетичні рахунки обліку		Аналітичні рахунки обліку		
Калькуляція				
Статті калькуляції				
Відходи				
Зворотні		Незворотні		
Брак				
Виправний		Не виправний		
Незавершене виробництво				
Документальне забезпечення				
Відображення інформації на рахунках обліку		Узагальнення інформації		
Фактична виробнича собівартість готової продукції				
Узагальнення облікової інформації				
Відображення інформації на рахунках обліку		Узагальнення інформації		
Регістри обліку				
Фінансова звітність				

Рис. 2. Елементи технологічного процесу обліку виробничих витрат

Методологічні принципи формування інформації про витрати суб'єктів господарювання, на рівні держави, визначає П(С)БО 16 "Витрати", на рівні суб'єкта господарювання — Наказ про облікову політику.

П(С)БО 16 "Витрати" виділяє елементи операційних витрат, елементи виробничої собівартості готової продукції.

У Наказі про облікову політику визначаються методологічні принципи обліку інформації про витрати відповідно до П(С)БО 16 та визначаються об'єкти обліку витрат відповідно до обраної політики (рис. 1).

Організація синтетичного та аналітичного обліку виробничих витрат будується відповідно до визначених Наказом про облікову політику об'єктів обліку виробничих витрат.

Технологічний процес обліку виробничих витрат складається з певних елементів процесу, без визначення яких неможливо створити ефективну систему бухгалтерського обліку виробничих витрат. На рисунку 2 узагальнено елементи технологічного процесу обліку виробничих витрат.

Визначення елементів технологічного процесу обліку виробничих витрат має важливе значення для ефективної організації бухгалтерського обліку виробничих витрат в поєднанні з управлінським обліком. Аналіз елементів технологічного процесу обліку виробничих витрат визначає проблемні питання обліку, а управлінський персонал має змогу визначити

Таблиця 1. Відомість узагальнення облікової інформації про виробничі витрати за елементами виробничої собівартості

Елементи витрат	Фактичні виробничі витрати за видами готової продукції			
	«А»	«Б»	«В»	Разом
Прямі матеріальні витрати				
Прямі витрати на оплату праці				
Інші прямі витрати				
Змінні загальновиробничі витрати				
Постійні розподілені загальновиробничі витрати				
Усього за звітний період				

Таблиця 2. Акт використаних матеріалів на виготовлення готової продукції

Найменування матеріалів	Норма на одиницю виробу (в одиницях виміру)	Фактично використано (в одиницях виміру)	Первісна вартість одиниці виміру матеріалів (грн)	Фактична вартість використаних матеріалів (грн)	Відхилення, грн
1	2	3	4	5	6
Вид продукції А					
...					
Разом:	-	+	-	+	
Вид продукції Б					
...					
Разом:	-	+	-	+	

джерела необхідної інформації для управління виробничими витратами.

В обліку завжди виникає потреба коректного збору, узагальнення, обробки, інтерпретації інформації для потреб управлінського персоналу. Для цього використовують різні форми документів — відомості, акти, довідки, довідки-розрахунки та інші. Типових форм таких документів, як правило, не існує. Цю проблему суб'єкт господарювання вирішує самостійно та рішення залежить від кваліфікації працівників, їх фахових знань, практичного досвіду. Пропонуємо декілька варіантів вирішення проблемних питань узагальнення облікової інформації виробничих витрат.

Для контролю, аналізу, планування виробничих витрат необхідна узагальнена інформація обліку виробничих витрат за звітний період. Відповідно до об'єктів обліку виробничих витрат, узагальнення інформації можливо оформити різними формами документів. Пропонуємо Відомість узагальнення облікової інформації про виробничі витрати, побудовану на узагальненні інформації за елементами виробничої собівартості готової продукції (табл. 1).

Запропоновану Відомість можна використовувати, як документальне оформлення завершального етапу бухгалтерського обліку виробничих витрат, яка відображає фактичні виробничі витрати звітного періоду. Для складання запропонованої відомості необхідно попередньо визначити фактичні витрати за кожним елементом обліку та документально їх підтвердити.

Елемент прямих матеріальних витрат відображає фактичну вартість виробничих запасів, які були використані для виготовлення готової продукції за звітний період. Для визначення фактичної вартості використаних матеріалів існує типова форма № В-1 "Звіт про використання матеріалів у виробництві". Аналіз форми та змісту Звіту виявив, що: Звіт переважно відображає

інформацію про рух матеріалів, містить 28 граф та потребує значного часу для його заповнення. Пропонуємо скласти Акт використаних матеріалів, який простий в оформленні, містить тільки корисну інформацію, а саме: фактичну вартість використаних матеріалів (табл. 2).

Основне призначення запропонованої системи узагальнення облікової інформації виробничих витрат — це контроль за достовірністю визначення фактичних виробничих витрат за звітний період. Інформація відомостей може бути використана для:

- встановлення достовірності та повноти відображення інформації на синтетичних і аналітичних рахунках обліку;

- у регістрах обліку, оборотній відомості та фінансовій звітності;

- надання оперативної інформації управлінському персоналу протягом звітного періоду щодо відхилень планових показників від фактичних для прийняття відповідних рішень.

Для отримання впевненості в правильності ведення бухгалтерського обліку виробничих витрат, достовірності та повноти відображення інформації в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності проводять аудит виробничих витрат.

Об'єктами аудиторської перевірки виробничих витрат є: елементи облікової політики щодо визначення методологічних принципів відображення інформації про виробничі витрати відповідно до П(С)БО 16 "Витрати", інформація первинних документів, облікових регістрів, фінансова звітність.

Програма аудиту є одним із основних документів організаційно-методологічного забезпечення якісного проведення аудиторської перевірки. Програма складається для кожного клієнта окремо, з урахуванням оцінки бізнесу, організації бухгалтерського обліку, ста-

Таблиця 3. Програма аудиторської перевірки обліку виробничих витрат

№	Перелік аудиторських процедур	Аудиторські докази	Індекс робочого документа	Відмітка про виконання: виконано (+) не виконано (-), причина
1.	Перевірка дотримання методологічних принципів обліку виробничих витрат, зазначених в Наказі про облікову політику та їх відповідність законодавчо-нормативним документам	Наказ про облікову політику, законодавчо-нормативні документи	РД-1	
2.	Перевірка достовірності відображення елементів операційних витрат у Звіті про фінансові результати	Рахунки, реєстри обліку, оборотна відомість, фінансова звітність	РД-2	
3.	Перевірка достовірності фактичних виробничих витрат у складі елементів операційних витрат	Регістри обліку, фінансова звітність	РД-3	
4.	Аудит прямих матеріальних витрат			
4.1.	Перевірка первинних документів на відпуск матеріалів у виробництво	Накладні, акти, лімітно-забірні картки	РД-4.1	
4.2.	Перевірка достовірності показника первісної вартості матеріалів, відпущених у виробництво	Рахунок-фактура, прибутковий ордер, накладні, акти, лімітно-забірні картки	РД-4.2	
4.3.	Перевірка документального забезпечення відходів виробництва та їх обліку	Акти, довідки, розрахунки, рахунки обліку	РД-4.3	
4.4.	Перевірка правильності оцінки прямих матеріальних витрат для їх включення у фактичну виробничу собівартість готової продукції	Звіт виробництва готової продукції	РД-4.4	
4.5.	Перевірка правильності відображення руху прямих матеріальних витрат у синтетичному, аналітичному обліку	Рахунки обліку	РД-4.5	
4.6.	Перевірка достовірності фактичних прямих матеріальних витрат за звітний період	Калькуляція, Акти, Звіт виробництва	РД-4.6	
5.	Аудит прямих витрат на оплату праці			
5.1.	Перевірка правильності нарахування основної заробітної плати	Штатний розклад, наряди, розрахункова відомість	РД-5.1	
5.2.	Перевірка правильності нарахування додаткової заробітної плати	Положення про оплату праці, накази, розрахункова відомість	РД-5.2	
5.3.	Перевірка нарахування інших компенсаційних виплат	Положення про оплату праці, накази, розрахункова відомість	РД-5.3	
5.4.	Перевірка правильності нарахування лікарняних	Лікарняний листок, довідка-розрахунок	РД-5.4	
5.5.	Перевірка правильності нарахування відпускних	Накази, довідка-розрахунок	РД-5.5	
5.6.	Перевірка документального забезпечення обліку прямих витрат на оплату праці	Типові форми з обліку заробітної плати	РД-5.6	
5.7.	Перевірка бухгалтерського обліку прямих витрат на оплату праці	Рахунки обліку, реєстри обліку	РД-5.7	
5.8.	Перевірка достовірності прямих витрат на оплату праці, які включені до фактичної виробничої собівартості готової продукції	Звіт виробництва, довідка-розрахунок, розрахункова відомість	РД-5.8	
5.9.	Перевірка достовірності визначення фактичних прямих витрат на оплату праці за звітний період	Довідка-розрахунок, Звіт виробництва, розрахункова відомість	РД-5.9	
6.	Аудит загальновиробничих витрат, які включені до фактичної виробничої собівартості готової продукції			
6.1.	Перевірка правильності визначення змінних загальновиробничих витрат, які входять до фактичної виробничої собівартості готової продукції	Довідка-розрахунок, Звіт виробництва	РД-6.1	
6.2.	Перевірка правильності визначення постійних розподілених загальновиробничих витрат, які входять до фактичної виробничої собівартості готової продукції	Довідка-розрахунок, Звіт виробництва	РД-6.2	
6.3.	Перевірка синтетичного та аналітичного обліку загальновиробничих витрат, які списані на фактичну виробничу собівартість готової продукції	Рахунки обліку 91,23, реєстри обліку, Звіт виробництва	РД-6.3	
6.4.	Перевірка достовірності визначення загальновиробничих витрат, списаних на виробничу собівартість готової продукції за звітний період	Довідка-розрахунок, Звіт виробництва	РД-6.4	
7.	Аудит інших прямих витрат			
7.1.	Перевірка достовірності оцінки нарахуваної амортизації	Наказ про облікову політику, довідка-розрахунок	РД-7.1	
7.2.	Перевірка правильності відображення нарахуваної амортизації в синтетичному та аналітичному обліку	Рахунки обліку	РД-7.2	
7.3.	Перевірка відображення достовірності оцінки нарахуваної амортизації за звітний період в реєстрах обліку	Довідки-розрахунки, Регістри обліку	РД-7.3	
7.4.	Перевірка правильності нарахування та достовірності визначення ЄСВ	Розрахункова відомість	РД-7.4	
7.5.	Перевірка бухгалтерського обліку ЄСВ	Рахунки обліку, реєстри обліку	РД-7.5	
7.6.	Перевірка достовірності оцінки нарахуваного ЄСВ за звітний період і правильності його віднесення до фактичної виробничої собівартості за видами готової продукції	Розрахункові відомості, Звіт виробництва готової продукції	РД-7.6	
7.8.	Перевірка інших прямих витрат за калькуляційними статтями виготовлення готової продукції: - оцінка витрат; - відображення в синтетичному та аналітичному обліку; - визначення достовірності оцінки за звітний період	Джерела інформації визначаються за видами інших прямих витрат	РД-7.8	
8.	Перевірка достовірності визначення фактичної собівартості готової продукції	Планова калькуляція, Звіт виробництва	РД-7.9	
9.	Перевірка достовірності відображення фактичної собівартості продукції в синтетичному обліку, реєстрах обліку	Рахунки обліку, реєстри обліку	РД-	

Таблиця 4. Робочий документ — РД-4.2. Перевірка достовірності оцінки первісної вартості матеріалів відпущених у виробництво

Прямі матеріальні витрати	Фактичні витрати, які входять в первісну вартість, (грн)			Первісна вартість (грн)		Відхилення
	Ціна в платіжних документах	ТЗВ	Інші фактичні витрати	За даними обліку	За даними аудиту	
1	2	3	4	5	6	7
Вид готової продукції						
Разом:						
Вид готової продукції						
Разом:						

Таблиця 5. Робочий документ — РД-4.4. Перевірка правильності оцінки прямих матеріальних витрат для їх включення у фактичну виробничу собівартість готової продукції

Вид матеріалів	Первісна вартість одиниці запасів (грн)		Сума матеріальних витрат, у фактичній виробничій собівартості (грн)		Відхилення, грн
	За даними обліку	За даними аудиту	Звіт виробництва	Акт використаних матеріалів	
1			3	4	5
Продукція А					
Продукція Б					
Разом:					

Таблиця 6. Робочий документ-РД-5.1. Перевірка правильності нарахування основної заробітної плати (відрядна оплата праці)

П.І.Б.	За даними аудиту		За даними обліку		Відхилення (гр.2-гр.4) (гр.3-гр.5)
	Відповідно до наряду	Розрахункова відомість	Відповідно до наряду	Розрахункова відомість	
1	2	3	4	5	6
Вид продукції					
...					
Разом:					
Вид продукції					
...					
Разом:					

ну внутрішнього контролю, результатів попередніх перевірок та інших факторів.

Методика складання Програми аудиту полягає у визначенні:

- аудиторських процедур за об'єктами аудиту;
- послідовності здійснення аудиторських процедур для отримання достатніх аудиторських доказів від інформації первинного документа до інформації фінансової звітності;
- необхідних робочих документів для відображення результатів перевірки.

Аналіз запропонованих науковцями, практиками форм Програми аудиту свідчить, що вони відрізняються тим, що до кожної запланованої аудиторської процедури пропонується розкривати різну додаткову інформацію, як правило, це: мета, завдання, якість процедури, джерела отримання інформації, методи та прийоми виконання аудиторської процедури, термін проведення та інша інформація. Доцільність кожного виду інформації визначає, звичайно, аудиторська фірма.

У таблиці 3 наведено запропоновану програму аудиторської перевірки обліку виробничих витрат.

Результати виконання аудиторських процедур аудитор відображає в робочих документах. Форму і зміст яких він визначає самостійно, відповідно до своїх професійних знань та практичних навичок.

Результати перевірки достовірності визначення первісної вартості матеріалів відпущених у виробництво пропонуємо оформлювати за допомогою робочого документа, форму якого наведено в таблиці 4.

Результати перевірки правильності віднесення первісної вартості до фактичної виробничої собівартості пропонуємо оформлювати за допомогою робочого документа, форму якого наведено в таблиці 5.

Результати перевірки правильності оформлення нарахування заробітної плати при застосуванні відрядної форми оплати праці пропонуємо оформлювати за допомогою робочого документа, форма якого наведена в таблиці 6.

Результати перевірки тотожності відображення прямих витрат на оплату праці на рахунках обліку оплати праці та в облікових регістрах пропонуємо оформлювати за допомогою робочого документа, форму якого наведено в таблиці 7.

Таблиця 7. Робочий документ — РД-5.7. Перевірка достовірності відображення прямих витрат на оплату праці в бухгалтерському обліку

Вид готової продукції	Інформація про прямі витрати на оплату праці згідно з					Відхилення
	Розрахункова відомість	Фактична виробнича собівартість готової продукції	Рахунок 23	Рахунок 66	Журнал 5	
1	2	3	4	5	6	7
«А»						
«Б»						
«В»						
Разом:						

Таблиця 8. Робочий документ — РД-6.3. Перевірка синтетичного обліку загальновиробничих витрат, які списані на фактичну виробничу собівартість готової продукції

Вид витрат	За даними обліку			За даними аудиту			Відхилення
	Рах.91	Рах.23	Звіт	Рах.91	Рах.23	Звіт	
1	2	3	4	5	6	7	8
змінні							
постійні розподілені							
Разом:							

Результати перевірки правильності віднесення загальновиробничих витрат на фактичну виробничу собівартість готової продукції пропонуємо оформлювати за допомогою робочого документа, форма якого наведена в таблиці 8.

Таким чином, основний етап аудиторської перевірки завершується після виконання всіх аудиторських процедур з оформленням їх робочими документами, форми яких повинні сприяти підвищенню якості та ефективності перевірки.

Завершальним етапом аудиту виробничих витрат є узагальнення результатів перевірки, оформлення підсумкових документів, аналіз виявлених порушень, узгодженість з керівником суб'єкта господарювання необхідності виправлення виявлених порушень, підписання аудиторського звіту та Акту виконаних робіт. Дослідження методологічного забезпечення завершального етапу аудиторської перевірки не проводяться, хоча і на цьому етапі організації аудиторської перевірки є проблемні питання, які необхідно вирішувати.

ВИСНОВКИ

Технологічний процес обліку виробничих витрат складається з певних елементів процесу, без визначення яких неможливо створити ефективну систему бухгалтерського обліку виробничих витрат. Нами визначено елементи технологічного процесу обліку виробничих витрат, які мають важливе значення для ефективної організації бухгалтерського обліку виробничих витрат у поєднанні з управлінським обліком.

В обліку завжди виникає потреба коректного збору, узагальнення, обробки, інтерпретації інформації для потреб управлінського персоналу. В статті запропонована Відомість узагальнення облікової інформації про виробничі витрати, побудовану на узагальненні інформації за елементами виробничої собівартості готової продукції.

У статті запропоновано форма Акту використаних матеріалів, який простий в оформленні, містить тільки корисну інформацію, а саме: фактичну вартість використаних матеріалів Основне призначення запропонованої системи узагальнення облікової інформації виробничих витрат — це контроль за достовірністю визначення фактичних виробничих витрат за звітний період.

Для підвищення якості аудиторської перевірки виробничих витрат у статті запропоновано Програму аудиту виробничих витрат, а також запропоновано форми робочих документів для виконання аудиторських процедур відповідно до Програми аудиту.

Література:

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник. Житомир: ЖІТІ, 2013. 672 с.
2. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Організація і методика аудиту: навчальний посібник. Київ: Каравела, 2004. 568 с.
3. Меліхова Т.О., Троян О.В., Лауреанти Д.С. Удосконалення методики внутрішнього контролю витрат на виробництво для підвищення економічної безпеки підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 3. С. 34—41.
4. Подмешальська Ю.В., Феофанов Л.К., Абрамова І.С. Актуальні аспекти розподілу загальновиробничих витрат у системі обліку. Агросвіт. 2018. № 24. С. 54—59. DOI: 10.32702/2306-6792.2018.24.54
5. Подмешальська Ю.В., Косяк А.В. Удосконалення методики аудиту собівартості реалізованої продукції. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 5. С. 51—57. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.5.51

References:

1. Butynets, F.F. (2013), Bukhhalters'kyj finansovyy oblik [Financial accounting], ZhITI, Zhytomyr, Ukraine.
2. Kulakovskaya, L.P. and Picha, Y.V. (2004), Organizatsiia i metodyka audytu [Organization and methods of audit], Karavela, Kyiv, Ukraine.
3. Melikhova, T. Troian, O. and Laureant, D. (2019), "Improvement of internal control method of costs of production for increasing enterprise economic security", Investytsiyi: praktyka ta dosvid, vol. 3, pp. 34—41.
4. Podmeshalska, Yu. Feofanov, L. and Abramova, I. (2018), "Actual aspects of distribution of total production costs in the accounting system", Agrosvit, vol. 24, pp. 54—59. DOI: 10.32702/2306-6792.2018.24.54
5. Podmeshalska, Yu. and Kosyak, A. (2019), "Improvement of the methodology for auditing the cost of sold products", Investytsiyi: praktyka ta dosvid, vol. 5, pp. 51—57. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.5.51

Стаття надійшла до редакції 21.11.2020 р.